

ПРЕС КЛИПИНГ

30. јун 2020.

НАСЛОВИ

Novo zatvaranje privrede značilo bi masovne otkaze(str.3)

Epidemija se ne smanjuje, privreda traži dodatne ekonomske mere(str.5)

Kragujevac: Protest ugostitelja, tvrde da im je ugrožena egzistencija zbog novih restriktivnih mera(str.7)

Дубок јаз између најдебље коверте и најтање(str.8)

Čadež: Saradnjom evropskih komora do brže digitalizacije privrede(str.9)

HOĆE LI BITI NOVOG, MASOVNOG, SMANJENJA PLATA? Šta nas čeka od jula? Zašto će zarade biti na većem udaru nego radna mesta(str.11)

"TREBA NAM JOŠ DRŽAVNE POMOĆI" Vlasnici firmi o novoj krizi:Ono što smo dobili je dobro, ali NEDOVOLJNO(str.12)

Шта је то веродостојна рачуноводствена исправа(str.14)

Razbuktavanje epidemije i najave oštrijih restrikcija imaće teške ekonomske posledice

Novo zatvaranje privrede značilo bi masovne otkaze

Preduzetnik A. K. iz Beograda koji pravi torte ovih dana zatvara firmu, preduzetničku radnju, zato što posla nema, a šanse da se to promeni nisu na vidiku.

Piše: M. Obradović

U martu je delovalo da će kriza proći za tri meseca, pa su se nekako iz rezervi finansirali fiksni troškovi, zakup lokala, komunalije, plata i doprinosi. Međutim u junu je otkazao lokal, a u julu planira gašenje radnje, jer prema njegovoj računici, celu sledeću godinu, ako bi bila normalna, radio bi da pokrije gubitak nastao u ovoj godini. Pomoć države u vidu minimalca nije uzeo, jer nije hteo da se obaveže da neće zatvarati radnju pošto porez i doprinosi na državnu pomoć moraju da se vraćaju sledeće godine.

„I bio sam u pravu, jer sad u julu bih morao da nastavim redovno da plaćam dažbine, a posla nema. Ovako idem na biro, primaću nadoknadu šest meseci, a u međuvremenu tražiću posao“.

U ovakvoj ili sličnoj situaciji se nalazi veliki broj malih preduzeća posebno u sektoru ugostiteljstva, a situacija bi, u skladu sa pogoršanjem epidemiološke slike, mogla još da se zaoštri.

Krizni štab doneo je nove mere u borbi protiv pandemije korona virusa koje ipak za sada neće uticati previše na ekonomiju. Poslednje mere se svode na obavezu nošenja maski u svim zatvorenim prostorima u Beogradu i ograničenje okupljanja do 200 osoba, i na otvorenom i u zatvorenom prostoru. Iako je pre dva dana premijerka Ana Brnabić rekla da će se „verovatno zatvoriti noćni klubovi“, a da će se videti šta će biti i sa restoranima. Za sada će izgleda nastaviti sa radom.

Georgi Genov, direktor poslovnog Udruženja hotelsko-ugostiteljske privrede Srbije (HORES), ističe da bi u slučaju uspostavljanja novih mera i zabrana za ugostiteljski sektor to zasigurno značilo otpuštanje radnika.

„Nemaju više odakle da plaćaju. Sada restorani rade sa 40 odsto. Ne vidim razlog za zatvaranje restorana ako se poštuju mere i drži se distanca. Naši članovi primenjuju mere, ali dosta ugostitelja ih ne primenjuje. Zato bi država trebalo da uspostavi standarde, da se utvrde kapaciteti svakog objekta. Da se utvrdi koliko kvadrata je potrebno po gostu, a ne samo kolika distanca treba da se drži. Ali leti svi restorani imaju bašte i retko ko sedi unutra, a to su potpuno drugačiji uslovi“, napominje on dodajući da ako bi distanca bila dva metra, restorani i kafići bolje i da se ne otvaraju. Solidna mera je jedan metar i to ne samo zbog virusa nego i zbog lične kulture.

On ističe da sa tako smanjenim prometom restorani imaju povećane troškove dezinfekcije i pridržavanja mera.

„Onog ko sve mere primenjuje košta 30 do 35 evra po stolici mesečno. Za restoran sa 100 stolica je to 3.200 evra mesečno“, ukazuje on dodajući da može da govori samo za restorane, ali ne i za kafiće i noćne klubove koji nisu članovi udruženja.

U slučaju novog talasa virusa i mera za njegovo suzbijanje i Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca Srbije ističe da bi moralo doći do otpuštanja.

„Najveći deo privrede oseća posledice mera i sada. Nije se značajno smanjio broj stalno zaposlenih, dok su otpušteni privremeno ili zaposleni preko agencija. Preduzeća će biti na iskušenjima kada u julu istekne poslednja rata minimalca, a ostaje obaveza da se ne smanji broj zaposlenih još tri meseca. Ako bi nove mere ponovo udarile na one koji su proleto bili opterećeni, biće u beznađu“, ocenjuje Atanacković.

Prema njegovim rečima, i privreda i građani su se u početku nadali da će epidemija potrajati dva, tri meseca, a da će se onda opet krenuti u razvoj.

„Ispostavilo se da pandemija neće trajati ni dva, ni tri meseca, a nije sigurno ni da će do kraja godine. Posledice su ozbiljne i početni optimizam će značajno da splasne. Očuvali smo radna mesta zahvaljujući odlaganju obaveza za sledeću godinu i isplatom minimalnih zarada, ali biće teško nastaviti. U Uniji se nadamo da će sa praćenjem situacije država dodavati mere. U međuvremenu je data olakšica onima koji se prvi put zapošljavaju“, ukazuje Atanacković dodajući da smo bili dovoljno organizovani za krizu od tri meseca, ali teško da imamo resurse ako potraje još tri meseca.

„S jedne strane mere su potrebne zbog zdravstvenih razloga, ali onda još više suzbijamo privredne aktivnosti. Još nema naznaka da EU staje na noge i da će nastaviti da radi u Srbiji ono što je radila, da šalje sirovine, kupuje robu... Ostaje da se uzdamo u poljoprivredu i vreme. Posle vanrednog stanja i smirivanja epidemije ljudi su počeli da razmišljaju o nastavku poslovanja, o investicijama, a sada se opet vratili u fazu neizvesnosti“, zaključuje Atanacković.

Odluku države da ne zabrani rad ugostiteljima pozdravlja Milojko Arsić, profesor na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, jer bi privreda u slučaju strogih epidemioloških mera zabeležila dodatni pad privredne aktivnosti i to posebno uslužne delatnosti.

„Sada imamo promenu ponašanja potrošača i investitora. Smanjuje se tražnja za neegzistencijalnim dobrima, dok investitori odustaju od ulaganja. To onda proizvodi dalja otpuštanja u pogodnim sektorima, što onda proizvodi novi krug smanjenja tražnje. To je tzv. negativna spirala“, objašnjava Arsić.

Premijer Hrvatske Andrej Plenković juče je najavio novu pomoć privredi, po 260 evra po zaposlenom kako bi firme mogle da smanje broj radnih sati, a da ne otpuste ljude. Ovo bi važilo samo za preduzeća koja mogu da dokažu da su zbog krize imala najmanje 20 odsto manji promet nego u istom mesecu prošle godine. Hrvatska je u velikoj meri zavisna od turizma i preti joj daleko veći ekonomski šok nego Srbiji, ali je izvesno da će i našoj privredi biti potrebna nova runda pomoći.

„Srbija nema mnogo sredstava za neki veliki stimulans, jer je dosta nepromišljeno potrošila veliki iznos u kratkom vremenskom periodu. Umesto što je plaćeno 100 evra svakom građaninu, mogli su da daju tri puta po 100 evra za milion najsiromašnijih i još da ostane 300 miliona evra za pomoć privredi. Ipak će država morati da pruži neku pomoć i u drugoj polovini godine, jer bi otpuštanja i

stečajevi mogli biti masovni. Mere bi sada morale biti fokusirane, da budu vezane za pad prihoda i obima poslovanja“, napominje on.

Prema Arsićevim rečima, u Srbiji je u slučaju odlaganja kredita i poreskih obaveza došlo do samoselekcije, odnosno dobra preduzeća su nastavila da plaćaju obaveze, a to se vidi po poreskim prihodima.

„Možda bi se moglo produžiti odlaganje plaćanja bankarskih obaveza, ali sada mnogo selektivnije nego ranije, za preduzeća najviše pogođena krizom. Slično i za poreze, možda će država morati sledeće godine preduzećima koja su najpogođenija da oprosti poreze i doprinose“, kaže Arsić dodajući da će nekoliko stotina miliona evra verovatno morati da se odobri direktno iz budžeta, kao i da je pitanje da li bi sada imalo smisla uslovljavati firme da ne otpuštaju više od 10 odsto zaposlenih.

„Posledica toga će biti povećanje deficita budžeta sa sedam, možda na osam odsto BDP-a i takođe rast javnog duga. Zato bi bilo neodgovorno sada najavljivati neki veliki rast plata sledeće godine, jer i u slučaju oporavka privrede moramo da oborimo deficit u narednoj godini“, zaključuje Arsić.

Epidemija se ne smanjuje, privreda traži dodatne ekonomske mere

Garantne šeme kojima država obezbeđuje pomoć za likvidnost i obrtna sredstva preduzetnicima su dobra i korisna mera, kao i sve druge koje su pokrenuli nadležni u Srbiji u cilju suzbijanja negativnih efekata korona virusa, ali definitivno neće biti dovoljne za efikasno suprotstavljanje novoj ekonomskoj krizi, smatraju preduzetnici koje je kontaktirao Danas.

Piše: Gojko Vlaović

Toplica Spasojević, predsednik ITM Sistema, ističe da su sve mere koje je Vlada donela veoma značajne za privrednike, ali kako se epidemija korona virusa ne smanjuje, ne može se tvrditi da neće biti potrebno preduzimati i dodatne korake na tom planu.

– Mere Vlade poput odlaganja vraćanja kredita za tri meseca, pomoć za plate zaposlenima, odgađanje plaćanja određenih obaveza i date garancije za vraćanje bankarskih kredita su potezi koji su u velikoj meri olakšali i omogućili privredi poslovanje u ovom teškom periodu u kome se suočavamo sa korona virusom. Nema sumnje da su garancije koje je država dala bankama vezano za kreditiranje poslova velika stvar i značajna pomoć kao i sve druge donete mere – navodi naš sagovornik.

Međutim, on dodaje da, s obzirom na to da se epidemija korona virusa ne smanjuje, to neće biti dovoljno i da će država morati da radi na iznalaženju dodatnih načina da pomogne privredu.

– Treba sačekati još neko vreme kako bi moglo da se sagleda da li će virus nastaviti da se širi ili će se epidemija, odnosno njen prvi talas, okončati. U slučaju da se epidemija nastavi, sasvim je sigurno da dosadašnja pomoć države neće biti dovoljna i da će biti nužno naći načina da se obezbede dodatna sredstva. U prvom redu tu mislim na sektor turizma i druge koji su direktno i jako pogođeni pandemijom korona virusa – objašnjava Spasojević.

Prema njegovim rečima, privredi bi od velikog značaja bilo da ostvari redovne kontakte sa predstavnicima Vlade Srbije i resornim ministrima vezano za novonastalu ekonomsku situaciju usled korona virusa.

– Privrednicima bi taj kontakt bio veoma značajan kako bi se pravovremeno informisali o merama koje Vlada planira da preduzima u budućnosti. Precizne i blagovremene informacije bi obezbedile da pojedini preduzetnici, znajući šta će Vlada preduzeti u budućnosti, mogu da odustanu od zatvaranja nekih svojih poslova zbog uticaja krize i da se tako sačuvaju radna mesta. Zbog toga je redovna i direktna komunikacija nadležnih i privrede veoma važna i potrebna – naglašava Spasojević.

Počasni predsednik Unije poslodavaca Srbije Nebojša Atanacković slaže se sa mišljenjem da su dosadašnje mere Vlade usmerene kako bi se pomoglo preduzetnicima dobre, ali smatra da ima prostora za to da se situacija i dalje prati i adekvatno reaguje kroz dodatne poteze u cilju očuvanja privrednih aktivnosti.

– Sve mere koje je Vlada donela u svom paketu za pomoć privredi su efikasne i korisne. Takva je i ova vezana za bankarske garancije države da će krediti koje privreda dobije biti vraćeni. Sama činjenica da Vlada garantuje tako nešto predstavlja olakšanje preduzetnicima kada traže kredite kod banaka. Isto tako zahvaljujući intervenciji države kamate su u konkretnom slučaju niže nego što bi inače bile. Sa druge strane, ostaje problem za privredu da su i dalje banke te koje odlučuju da li će kredit biti dodeljen ili ne. Zato smatram da je na tom planu bilo prostora da se još nešto uradi u korist privrede ali generalno gledano mere su dobre – navodi naš sagovornik.

On ističe da je Vlada najavila da će i dodatno da sagledava mogućnosti pomoći preduzetnicima kako bi se suzbili negativni efekti korone virusa na ekonomiju.

– Jedna od takvih mera je i podrška kada je reč o zapošljavanju mladih koji konkurišu za svoj prvi posao. Verujem da Vlada pažljivo prati situaciju i sagledava mogućnosti i za dodatne mere kojim bi se privredi još više olakšao rad u uslovima u kojima korona virus ne jenjava – naglašava Atanacković.

Goran Rodić, potpredsednik Građevinske komore Srbije kaže za Danas da sve mere koje je donela Vlada, pa tako i one vezana za bankarske garancije, u slučaju građevinske industrije imaju smisla samo pod uslovim da domaća operativa počne da dobija noseću ulogu u velikim infrastrukturnim poslovima u zemlji.

– Kada bi bila nosilac poslova koji se odvijaju u zemlji domaća građevinska operativa bi zarađivala znatno više novaca nego što je to slučaj sada, kada uglavnom dobija podizvođačke zadatke. Rukovodeća uloga u realizaciji kapitalnih infrastrukturnih poslova domaćoj operativi bi obezbedila egzistenciju, povećanje plata zaposlenima i mogućnost da zaposli nove radnike – navodi Rodić.

Preostalo još oko milijardu evra

Vlada Srbije donela je Uredbu o utvrđivanju garantne šeme kao meru podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije, koja omogućava garanciju države za kredite ukupne vrednosti do dve milijarde evra. Radi se o kreditima sa periodom otplate od 36 meseci i grejs periodom od devet do 12 meseci, pri čemu država garantuje do 80 odsto iznosa zaduženja. Do 15. juna odobrena su 6.332 kredita, ukupne vrednosti 526 miliona evra, uključujući i ugovorene kredite kojih je 4.996 u vrednosti od 365 miliona evra. Radi se na odobravanju zahteva za još 3.449 kredita ukupne vrednosti 453 miliona evra. Privredi je na raspolaganju još oko milijardu evra u okviru garantne šeme.

Kragujevac: Protest ugostitelja, tvrde da im je ugrožena egzistencija zbog novih restriktivnih mera

Grupa ugostitelja, konobara i muzičara iz Kragujevca održala je danas protest ispred zgrade Gradske uprave zbog uvođenja ograničenja rada u tom sektoru usled povećanja broja novoinficiranih korona virusom.

Piše: Beta

Kako je novinarima rekao jedan od učesnika skupa Aleksandar Mladenović, oni su se organizovali putem društvenih mreža jer im je ugrožena egzistencija.

„Skupili smo se u ime ugostitelja, muzičara i konobara i svih drugih u ovoj branši da izrazimo jedan bunt što nas zatvaraju, što ne radimo. Sve firme i sve privredne grane u Srbiji su dobile neku pomoć, a mi nemamo nikakvu pomoć. Želimo da vidimo da li postoji neko rešenje za nas“, kazao je Mladenović.

Učesnici protesta naveli su da su ugostitelji „već pukli“ zbog korone, a da će posledice biti još teže posle dodatnih mera ograničenja rada zbog vanredne situacije u Kragujevcu.

Naveli su i da su ugostitelji u situaciji da zbog epidemije korona virusa nemaju odakle da plate konobare, već da se zarada svela na bakšiš od 500 dinara.

Dodali su da u slučaju zatvaranja lokala i kafana, neće imati od čega da žive i da prehrane porodice.

Učesnici protesta optužili su vlast da se ponaša „drsko i bezobrazno“ i dodali da za dva i po meseca samo oni nisu dobili ništa od države.

„Uredno plaćamo i porez i licence, a nemamo ista prava kao ostali. Najugroženiji su trenutno radnici u ugostiteljstvu, muzičari, fotografi, snimatelji i drugi u ovoj branši“, rekao je novinarima Vladan Vujović.

Okupljeni su naveli i da nemaju „ništa protiv ove vlasti“ ali da ona treba da razume „svirače koji žive od toga“.

Dodali su da među njima ima mnogo onih koji su izašli na izbore i glasali za Aleksandra Vučića i SNS, ali da trenutna situacija „ne vodi ničemu“.

Predstavnici učesnika protesta su posle skupa otišli u zgradu Gradske uprave gde su hteli da razgovaraju sa gradonačelnikom, ali im je rečeno da je odsutan.

Delegaciju je potom primio predsednik Skupštine grada Miroslav Petrašinović koji im je rekao da će lokalna vlast da se založi kod Vlade Srbije da budu rešeni problemi na koje su ukazali.

Дубок јаз између најдебље коверте и најтање

Извор: Dnevnik.rs

Републички завод за статистику сваког месеца објављује висину просечне зараде у републици, који се добија на основу свих исплаћених зарада у току једног месеца, а израчунава на основу износа обрачунатих зарада и броја запослених.

Рачуница РЗС-а каже да су запослени у Србији у априлу, у просеку, зарадили 58.932 динара. Будући да је то просечна зарада, потпуно је јасно да тај износ говори да се примања запослених веома разликују, односно да је за неке запослене то само део месечне зараде, а за многе представља износ за који морају да раде два месеца.

Када се посматра просечна нето зарада у 19 делатности за које РЗС објављује податке, у осам је зарада била виша од републичког просека, а у 11 нижа. Између највише и најниже просечне априлске зараде по делатностима разлика је велика, а јаз је дубок нешто мање од једне и по просечне зараде и износи чак 81.012 динара. Када се просечне зараде посматрају кроз призму медијалне зараде, коју заправо зарађује око половине укупно запослених у Србији и која је у априлу износила 44.129 динара, само је у једној делатности била нижа од тог износа.

Просечна зарада у априлу је у две делатности прескочила износ од 100.000 динара. Највише су, у просеку, зарадили запослени у делатности информисања и комуникације – 116.062 динара, а потом у делатности снабдевање електричном енергијом, гасом и паром – 100.421. Више од 90.000 динара зарадили су запослени у финансијским делатностима и делатности осигурања – 96.053, док је у делатности рударства просечна зарада тог месеца била 93.606.

Два месеца рада за нечију годишњу плату

Да је разлика у зарадама у Србији огромна, посебно кад се упореде највиша и најнижа зарада, потврђује и то што је дубина понора између та два износа у априлу била чак 116.797 динара. Наиме, највиша плата у априлу била је 155.082 динара, а најнижа 33.018. То значи да за највишу априлску плату неко мора да ради ради готово пет месеци, а може и другачије – неко за два месеца заради безмало нечију годишњу плату.

Најмање априлске просечне нето зараде исплаћене су у делатности услуге смештаја и исхране – 35.050 динара, а то је и даље једина делатност у којој су оне биле испод 40.000 динара. Мање од 50.000 динара зарадили су, у просеку, и запослени у осталим услужним делатностима – 44.682, у делатности уметност, забава и рекреација – 45.408, те трговини на велико и мало и поправци моторних возила – 48.544.

Просечна зарада виша од 100.000 динара у априлу је исплаћена запосленима у девет области. Највише су, у просеку, зарадили запослени у рачунском програмирању и консултантским делатностима – 155.082 динара, а следе они у производњи дуванских производа – 149.815 и у ваздушном саобраћају – 149.020. Запослени у експлоатацији сирове нафте и природног гаса у априлу су зарадили 133.821 динар, производњи кокса и деривата нафте 114.765, а услужним делатностима у рударству 114.566. Запослени у области финансијске услуге, осим осигурања и пензионих фондова, у априлу су зарадили 108.323 динара, научно истраживање и развој 112.171, а последњи међу онима који су тог месеца зарадили више од 100.000 динара били су запослени у производњи основних фармацеутских производа и препарата – 102.385.

У априлу су запослени у неколико области зарадили мање од 40.000 динара. Најмање новца било је у коверти запослених у области припреме и послуживања хране и пића – 33.018 динара. Следе зараде запослених у области туристичке агенције, тур-оператери и резервације – 35.547 динара, остале личне услужне делатности – 35.686, те прерада дрвета и производи од дрвета, осим намештаја – 35.653 динара. Они који раде у производњи одевних предмета у априлу су, у просеку, зарадили 36.985 динара, у области поправке рачунара и предмета за личну употребу 37.114, производњи коже и предмета од коже 37.471, док су они који раде у делатности коцкање и клађење у априлу зарадили 37.976 динара.

Д. Млађеновић

Čadež: Saradnjom evropskih komora do brže digitalizacije privrede

Novosti Online

Predsednik Privredne komore Srbije (PKS) Marko Čadež, najavio da će najveća evropska poslovna asocijacija kreirati bazu novih elektronskih servisa koje su pokrenule komore članice tokom pandemije

Predsednik Privredne komore Srbije (PKS) Marko Čadež, najavio je danas, predsedavajući onlajn sastanku Mreže digitalnih usluga Evrokomore, da će najveća evropska poslovna asocijacija kreirati bazu novih elektronskih servisa koje su komore članice tokom pandemije pokrenule i pružile svojim kompanijama, kako bi ih podržale da se što brže digitalno transformišu, pređu na digitalno privređivanje i lakše prežive iznenadni i snažni udar korona virusa na poslovanje.

Baza digitalnih usluga i kontakti komorskih eksperata za digitalnu transformaciju, po rečima Čadeža, biće na raspolaganju svim članicama Evrokomore, koje će, koristeći iskustva i umrežavajući se sa kolegama iz drugih komora, kreirati svoje i zajedničke alate podrške, pre svega, malim i srednjim preduzećima.

To će nam svima pomoći da što efikasnije podržimo naše kompanije da digitalizuju svoje poslovne modele i usluge, izmeste poslovne aktivnosti u sajber prostor, nastave što uspešnije da posluju u novim okolnostima, ublaže posledice pandemije, ali i povećaju otpornost na neke nove krize, kaže Čadež.

Ova zdravstvena kriza, koja je dala do sada najveći podsticaj digitalizaciji poslovanja, po oceni predsednika Privredne komore Srbije, velika je lekcija za globalnu privredu, ali i velika potvrda da digitalna transformacija, jačanje digitalnih servisa i platformi, posebno onih namenjenih malim i srednjim kompanijama, zajednički rad na novim alatima i programima podrške i korišćenje svih raspoloživih izvora finansijske podrške, mora biti prioritet nad prioritetima – imperativ za Evrokomoru i svaku članicu pojedinačno.

Na današnjem video sastanku Mreže digitalnih usluga Evrokomore predstavljena su i razmenjena iskustva u primeni deset digitalnih programa i servisa koje su evropske komore, uključujući i PKS, pružile svojim članicama tokom pandemije.

„Uz redovni program digitalne transformacije tokom krize kovid-19, Privredna komora Srbije već početkom aprila pokrenula je i SPEED program sa ciljem da mikro, mala i srednja preduzeća uputi u digitalno poslovanje i da im olakša i pomogne u prelasku na novi način rada“, rekao je Predrag Nikolić, direktor Centra za digitalnu transformaciju.

Reč je, kako je objasnio Nikolić, o dvodnevnoj besplatnoj onlajn konsultantskoj podršci kompanijama iz svih industrija kako bi digitalizovale svoje unutrašnje procese i uspostavile digitalnu komunikaciju sa kupcima, dobavljačima, partnerima. Iskusni sertifikovani konsultanti pružali su direktnu podršku kompanijskim timovima kroz pomoć u proceni trenutnog stanja i potreba i savete kako da, digitalizujući procese, povećaju produktivnost i prodaju.

„Kroz ovaj program, u prvom talasu, prošlo je oko sto srpskih mikro, malih i srednjih kompanija, a o jačanju svesti o značaju prelaska na digitalno poslovanje i potrebi podrške govori i podatak da se za prva dva dana od rapisivanja javnog poziva, Centru javilo više od 150 preduzeća. Paralelno, realizujemo naš redovan program podrške digitalnoj transformaciji malih i srednjih preduzeća za koji je konkurisalo više od 600 kompanija“, naglasio je Nikolić.

Za Privrednu komoru Srbije i ostale evropske komore dragocena su i danas predstavljena iskustva i alati podrške grčke, belgijske, ruske, austrijske, hrvatske, holandske, italijanske, luksemburške i gruzijske komore.

„Austrijska i luksemburška komora imaju slične pakete usluge podrške članstvu kao i Privredna komora Srbije. Komora Grčke je, recimo, kreirala platformu za elektronsku trgovinu otvorenu za sve trgovce koji žele da listiraju svoje proizvode odnosno da “otvore radnju” na ovoj platformi. Digitalna platforma, kojom rukovode nacionalne umrežene i lokalne komore, omogućava korisniku umrežavanje radi pronalaženja novih poslovnih prilika“, navodi Nikolić.

HOĆE LI BITI NOVOG, MASOVNOG, SMANJENJA PLATA? Šta nas čeka od jula? Zašto će zarade biti na većem udaru nego radna mesta

S. Lakić

Kriza je ozbiljno finansijski pogodila srpska preduzeća. To je potvrdilo i više od polovine domaćih firmi (54 odsto) u najnovijem istraživanju Unije poslodavaca Srbije i Međunarodne organizacije rada. Najviše problema, kako je ocenjeno, imaju mala preduzeća i to naročito ona do 10 zaposlenih.

Mnoga od njih već su smanjila zarade, najčešće u rasponu od 10 do 20 odsto, a bilo je i privrednika koji su morali da idu i na drastičnije rezanje - do 30 procenata. Mnoga su istovremeno otpuštala ljude i prema zvaničnim podacima, bez posla je u periodu od marta do sredine juna ostalo oko 15.000 radnika. Otkaza ima i dalje, najčešće za zaposlene na određeno, a od jula se očekuje i novi talas smanjenja zarada.

Poslednji zvanični podaci govore da su plate već manje. Iako zarade u javnom sektoru nisu smanjivane, prosečna aprilska plata manja je od martovske za oko 750 dinara, i to je cena posledica po privatni sektor i uvođenja vanrednih mera koje su praktično zamrzle celu ekonomiju. Prosečna zarada u aprilu je iznosila 58.932 dinara, a u martu 59.681 dinar.

"Oni koji su morali da otpuštaju to su već učinili. Sada je ključ zadržati kvalifikovane radnike, jer kriza mora da stane, a u situaciji kada imate manje prihode, smanjenje plata moglo bi da bude ispred novih otpuštanja", kaže nam jedan privrednik.

Veće smanjenje zarada i masovnije otpuštanje nesumnjivo su sprečile državne mere, odnosno isplata minimalaca. Poslednjih 30.000 dinara po radniku, država će isplatiti 7. jula, i to je ključni momenat kada će veliki broj preduzeća imati mnogo manje novca za plate.

Sada je pitanje hoće li firme kojima je državni minimalac bio deo plate ubuduće moći da isplate celu zaradu. Još veća dilema jeste šta će biti sa radnicima kojima je državna pomoć bila cela plata, a takvih je najviše bilo u sektorima poput trgovine, ugostiteljstva, poljoprivrede, u proizvodnji...

Na ozbiljnom udaru je i auto industrija. Menadžment kragujevačkog "Fijat Krajslera" morao je u nekoliko navrata da ide na nepopularne mere - zbog nedostatka posla još početkom juna odlučio je da se prinudni odmori za blizu 2.400 zaposlenih u toj kompaniji produže do 12. juna.

"Ističe državna pomoć"

Privrednici su se obradovali kada je Vlada Srbije objavila da će pomoći privredu i građane sa 5,1 milijardu evra jer su mislili da je to „puno para“. I jeste pomoć bila dobra i izdašna, ali danas, kada mere ističu, to zvuči mnogo drugačije. Sada se ispostavilo se da je, osim pomoći u tri minimalne zarade, ostatak podrške u dve milijarde evra garancija za kredite, a oni se ne mogu dobiti po lakim uslovima“, rekao je Nebojša Atanacković, predsednik Unije poslodavaca.

Banke, prema njegovim rečima, traže skoro iste uslove kao i za kredite bez garancije jer država garantuje za 80 odsto iznosa dobijenih sredstva, a ostatak je rizik banke.

Predsednica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata Srbije (ASNS) Ranka Savić kaže da nije lako ni radnicima ni poslodavcima.

"Oko 200 do 300 radnika dnevno u Srbiji ostaje bez posla. Mahom su to radnici koji su imali ugovore na određeno. Pitanje je šta će biti kada se završi isplata minimalca za više od milion radnika", kaže Savić za Blic.

Kako ocenjuje, ova kriza će biti neuporedivo veća nego što se u martu očekivalo.

"Srbija nije izolovano ostrvo pa da sada ovde bude dobro, a da cela Evropa bude u minusu. MI uveliko zavisimo o EU, a njihova kriza u proizvodnji je i naša, a to znači i manje plate i više otkaza", kaže Savić.

"TREBA NAM JOŠ DRŽAVNE POMOĆI" Vlasnici firmi o novoj krizi: Ono što smo dobili je dobro, ali NEDOVOLJNO

M.A.

Preduzetnici smatraju da su garantne šeme kojima država obezbeđuje pomoć za likvidnost i obrtna sredstva dobra i korisna mera, kao i sve druge koje su pokrenuli nadležni u Srbiji u cilju suzbijanja negativnih efekata korona virusa, ali da definitivno neće biti dovoljne za efikasno suprotstavljanje novoj ekonomskoj krizi, piše dnevni list Danas.

Toplica Spasojević, predsednik ITM Sistema, ističe da su sve mere koje je Vlada donela veoma značajne za privrednike, ali kako se epidemija korona virusa ne smanjuje, ne može se tvrditi da neće biti potrebno preduzimati i dodatne korake na tom planu.

"Mere Vlade poput odlaganja vraćanja kredita za tri meseca, pomoć za plate zaposlenima, odgađanje plaćanja određenih obaveza i date garancije za vraćanje bankarskih kredita su potezi koji su u velikoj meri olakšali i omogućili privredi poslovanje u ovom teškom periodu u kome se suočavamo sa korona virusom. Nema sumnje da su garancije koje je država dala bankama vezano za kreditiranje poslova velika stvar i značajna pomoć kao i sve druge donete mere", navodi Spasojević.

Međutim, on dodaje da, s obzirom na to da se epidemija korona virusa ne smanjuje, to neće biti dovoljno i da će država morati da radi na iznalaženju dodatnih načina da pomogne privredu.

"Treba sačekati još neko vreme kako bi moglo da se sagleda da li će virus nastaviti da se širi ili će se epidemija, odnosno njen prvi talas, okončati. U slučaju da se epidemija nastavi, sasvim je sigurno da dosadašnja pomoć države neće biti dovoljna i da će biti nužno naći načina da se obezbede dodatna sredstva. U prvom redu tu mislim na sektor turizma i druge koji su direktno i jako pogođeni pandemijom korona virusa", objašnjava Spasojević.

Prema njegovim rečima, privredi bi od velikog značaja bilo da ostvari redovne kontakte sa predstavnicima Vlade Srbije i resornim ministrima vezano za novonastalu ekonomsku situaciju usled korona virusa.

"Privrednicima bi taj kontakt bio veoma značajan kako bi se pravovremeno informisali o merama koje Vlada planira da preduzima u budućnosti. Precizne i blagovremene informacije bi obezbedile da pojedini preduzetnici, znajući šta će Vlada preduzeti u budućnosti, mogu da odustanu od zatvaranja nekih svojih poslova zbog uticaja krize i da se tako sačuvaju radna mesta. Zbog toga je redovna i direktna komunikacija nadležnih i privrede veoma važna i potrebna", naglašava Spasojević.

Počasni predsednik Unije poslodavaca Srbije Nebojša Atanacković slaže se sa mišljenjem da su dosadašnje mere Vlade usmerene kako bi se pomoglo preduzetnicima dobre, ali smatra da ima prostora za to da se situacija i dalje prati i adekvatno reaguje kroz dodatne poteze u cilju očuvanja privrednih aktivnosti.

"Sve mere koje je Vlada donela u svom paketu za pomoć privredi su efikasne i korisne. Takva je i ova vezana za bankarske garancije države da će krediti koje privreda dobije biti vraćeni. Sama činjenica da Vlada garantuje tako nešto predstavlja olakšanje preduzetnicima kada traže kredite kod banaka. Isto tako, zahvaljujući intervenciji države kamate su u konkretnom slučaju niže nego što bi inače bile. Sa druge strane, ostaje problem za privredu da su i dalje banke te koje odlučuju da li će kredit biti dodeljen ili ne. Zato smatram da je na tom planu bilo prostora da se još nešto uradi u korist privrede ali generalno gledano mere su dobre", navodi naš sagovornik.

On ističe da je Vlada najavila da će i dodatno da sagledava mogućnosti pomoći preduzetnicima kako bi se suzbili negativni efekti korone virusa na ekonomiju.

"Jedna od takvih mera je i podrška kada je reč o zapošljavanju mladih koji konkurišu za svoj prvi posao. Verujem da Vlada pažljivo prati situaciju i sagledava mogućnosti i za dodatne mere kojim bi se privredi još više olakšao rad u uslovima u kojima korona virus ne jenjava", naglašava Atanacković.

Goran Rodić, potpredsednik Građevinske komore Srbije, kaže da sve mere koje je donela Vlada, pa tako i one vezana za bankarske garancije, u slučaju građevinske industrije imaju smisla samo pod uslovim da domaća operativa počne da dobija noseću ulogu u velikim infrastrukturnim poslovima u zemlji.

"Kada bi bila nosilac poslova koji se odvijaju u zemlji domaća građevinska operativa bi zarađivala znatno više novaca nego što je to slučaj sada, kada uglavnom dobija podizvođačke zadatke. Rukovodeća uloga u realizaciji kapitalnih infrastrukturnih poslova domaćoj operativi bi obezbedila egzistenciju, povećanje plata zaposlenima i mogućnost da zaposli nove radnike", navodi Rodić.

Preostalo još oko milijardu evra

Vlada Srbije donela je Uredbu o utvrđivanju garantne šeme kao meru podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije, koja omogućava garanciju države za kredite ukupne vrednosti do dve milijarde evra. Radi se o kreditima sa periodom otplate od 36 meseci i grejs periodom od devet do 12 meseci, pri čemu država garantuje do 80 odsto iznosa zaduženja.

Do 15. juna odobrena su 6.332 kredita, ukupne vrednosti 526 miliona evra, uključujući i ugovorene kredite kojih je 4.996 u vrednosti od 365 miliona evra. Radi se na odobravanju zahteva za još 3.449 kredita ukupne vrednosti 453 miliona evra. Privredi je na raspolaganju još oko milijardu evra u okviru garantne šeme.

Шта је то веродостојна рачуноводствена исправа

Савез самосталних синдиката Београда остаје при ставу, на основу мишљења Министарства финансија из 2015. и 2016, да рачуноводствена исправа јесте списак запослених, извод из банке, налог благајни за исплату...

Најновије мишљење Министарства финансија у вези с накнадом трошкова превоза за долазак и одлазак с посла створило је велику дилему у тумачењу самог израза „веродостојна рачуноводствена исправа”.

У Савезу самосталних синдиката Београда подсећају на различито виђење примене прописа, и то Закона о рачуноводству, Закона о порезу на доходак грађана, Закона о порезу на добит правних лица, али скрећу пажњу и на неколико ранијих мишљења Министарства финансија на који начин се регулише накнада трошкова за превоз.

Сматрају да се ових дана с правом поставља питање које иначе не би требало да се поставља, а то је да ли поступити по закону или по мишљењу надлежног министарства када је реч о томе шта је веродостојна рачуноводствена исправа која иначе представља основ за исплату накнаде за долазак и одлазак с рада запосленима. У савезу истичу да нису произвољно изнели свој став о томе да се под таквом исправом не подразумевају и рачуни за превоз или гориво.

– Узели смо у обзир сва претходна мишљења Министарства финансија, а посебно она из 2015. и 2016. године, из којих се недвосмислено указује на то шта је веродостојна рачуноводствена исправа. Министарство финансија је дало мишљење још 7. јуна 2016. у коме се позвало на мишљење од 17. септембра 2015. као и допуну истог од 18. децембра 2015.

У тим мишљењима се, између осталог, наводи следеће: „Исплате накнада запосленима за долазак и одлазак с рада морају бити документоване веродостојним рачуноводственим исправама, без обзира на то да ли су у питању фактуре, уговори о раду или неки други документи (списак запослених који садржи све податке неопходне за исплату), а који се у складу са Законом о рачуноводству и општим актом послодавца могу сматрати веродостојним рачуноводственим исправама”, прецизира Драган Тодоровић, председник Савеза самосталних синдиката Београда.

Због тога, додаје он, на основу тумачења правних и финансијских експерата, овај савез остаје при ставу, а на основу мишљења Министарства финансија из 2015. и 2016, да веродостојна рачуноводствена исправа јесте збирни списак запослених, извод из банке, налог благајни за исплату.

Све је то, подсећа он, у складу са Законом о рачуноводству, по ком се као веродостојна рачуноводствена исправа сматра писани документ или електронски запис о насталој пословној промени која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама.

Тако се из ње недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене што је уосталом и наведено у самом мишљењу Министарства финансија од 3. јуна ове године, закључује Тодоровић.